SISÄMINISTERIÖ
KRIISINHALLINTAKESKUS

LAUSUNTO

11.10.2016

Eduskunnan hallinto- ja turvallisuusjaoston kuuleminen 12.10.2016

HE 134/2016 vp Hallituksen esitys valtion talousarvioksi vuodelle 2017

VUODEN 2017 TALOUSARVIOESITYS - SIVIILIKRIISINHALLINTA

26.01.04 Siviilikriisinhallinta

Siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiuksien momentille esitetään vuodelle 2017 yhteensä 1,439 milj. euroa. Momentin taso on pysynyt muuttumattomana.

Siviilikriisinhallinnan kansallisen valmiuden kehysrahoitus ei ole kasvanut kansainvälisten turvallisuusongelmien ja operaatioiden tarpeiden mukaisesti neljään vuoteen. Vuonna 2011 kehysrahoitus oli 1,530 milj. euroa.

Maahanmuutto, ihmissalakuljetus, terrorismi ja terrorismin rahoitus, muu vakava rajat ylittävä rikollisuus (mm. huume-, ase-, öljyn salakuljetus) ja väkivaltainen ekstremismi ovat uusien kriisinhallintaoperaatioiden tehtäviä kuten EU ja Suomi ovat linjanneet. Euroopan unioni suunnittelee uuden Libyan operaation käynnistämistä, ja Afrikan operaatioita Sahelin ja Somalian alueella kasvatetaan. Syyrian kriisinhallinta ja jälleenrakennus on yhä vasta edessä. Se tulee vaikuttamaan Eurooppaan ja kestää pitkään.

Siviilikriisinhallinnan kansallisen valmiuden tehtävä on tuottaa Suomen ja sen asiantuntijoiden kyky osallistua kansainväliseen kriisinhallintaan. Lisäksi Suomen tulee nykyistä enemmän vaikuttaa Euroopan unionin kriisinhallinnan kehittämiseen osana Suomen EU-puheenjohtajuusvalmistelua.

Suomalaisia siviilikriisinhallinnan asiantuntijoita työskentelee EU:n, YK:n, Etyjin, Naton ja Euroopan neuvoston eri operaatioissa ja tehtävissä vuosittain 100 - 120. Osallistumisen rahoitus kustannetaan UM:n pääluokasta, kansallinen valmius SM:n pääluokasta ja asiantuntijoiden työantajana toimii Kriisinhallintakeskus (CMC Finland) SM:n hallinnonalalla.

Nykyinen 100 asiantuntijan osallistumistaso on väliaikainen lasku, joka johtuu EU:n kahden suurimman operaation puolittamisesta (Kosovo) ja päättämisestä (Afganistan) ennen kuin Afrikan ja Lähi-idän operaatiot saadaan käynnistymään ja kasvamaan.

Sekä valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittinen selonteko että selonteko sisäisestä turvallisuudesta esittävät Suomen aktiivisen osallistumisen kansainväliseen kriisinhallintaan osana yhteistä työtä ja kokonaisturvallisuutta. Lisäksi korostetaan toimien kokonaisvaltai-

suutta, jonka tärkeä osa siviilikriisinhallinta on. Sotilaallinen kriisinhallinta yksin ei luo edellytyksiä kestävälle kehitykselle kuten Irak, Somalia ja Afganistan osoittivat myös pakolaisuuden lähtömaina.

Muuttunut kriisinhallinnan toimintaympäristö asettaa aiempaa suuremmat haasteet kansalliselle valmiudelle ja varautumiselle kansainväliseen kriisinhallintaan, reagointikyvylle, asiantuntijoiden saatavuuden varmistamiselle, koulutukselle ja logistisille valmiuksille uusiin ja entistä vaativampiin operaatioihin. Nykyisellä määrärahatasolla ei pystytä vastaamaan monimutkaisten ja aiempaa vaarallisempien operaatioiden aiheuttamiin lisävaatimuksiin koulutukselle ja rekrytoinnille.

Siviilikriisinhallintaan ulkomailla osallistuvien henkilöiden menot maksetaan ulkoasiainministeriön momentilta 24.90.21.